IX kadencja

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 69)
z dnia 1 lipca 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 69)

1 lipca 2020 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła opinie komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396):

1. Opinię Komisji Infrastruktury o:

a) części budżetowej 18 – Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje podmiotowe i celowe;

b) części budżetowej 26 – Łączność:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

c) części budżetowej 39 – Transport:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje podmiotowe i celowe;

d) części budżetowej 71 – Urząd Transportu Kolejowego:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

e) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 600 – Transport i łączność:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe;

f) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów;

g) dotacjach przedmiotowych i podmiotowych;

h) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;

i) państwowym funduszu celowym – Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym;

j) państwowych osobach prawnych:

– Krajowym Zasobie Nieruchomości,
– Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej,
– Transportowym Dozorze Technicznym.

2. Opinię Komisji Infrastruktury oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej o:

a) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 29, 41, 54, 65 i 72;

b) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
– 700 – Gospodarka mieszkaniowa:
– dochody i wydatki,
– 710 – Działalność usługowa:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

c) państwowych funduszach celowych:
– Funduszu Dróg Samorządowych,
– Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej,
– Funduszu Dostępności.

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Skuza** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Grzegorz Puda** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Robert Krzysztof Nowicki** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Bartłomiej Druziński** prezes Krajowego Zasobu Nieruchomości wraz ze współpracownikami, **Waldemar Izdebski** główny geodeta kraju wraz ze współpracownikami, **Tomasz Buczyński** dyrektor Departamentu Kolejnictwa i **Ewa Szczepańska** dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Infrastruktury wraz ze współpracownikami, **Adam Bandosz** p.o. wicedyrektor Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Andrzej Sosnowski** zastępca dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami oraz **Tadeusz Sobotnik** dyrektor Biura Strategii PKP Polskie Linie Kolejowe SA wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bogdan Wojtów** i **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Krzysztof Wołowicz** – specjalista ds. finansów publicznych z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dzień dobry, witam państwa serdecznie. Pragnę rozpocząć dzisiejsze posiedzenie Komisji. Szanowni państwo, na początku chcę zwrócić uwagę, że nasze obrady odbywają się zarówno stacjonarnie, jak i zdalnie, więc mam gorącą prośbę do wszystkich posłów, którzy w tym momencie są zalogowani, czy też właśnie się logują. Proszę, abyśmy zalogowali nasze tablety, abyśmy mogli sprawdzić kworum. Szanowni państwo, niech to potrwa dwie czy trzy minuty – wiem, że są uwagi, że to powinno trwać nieco dłużej – wtedy rozpoczniemy posiedzenie dzisiejszej Komisji. Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, dostałem od sekretariatu informację, że zalogowanych jest już 43 posłów. Mamy zatem kworum konieczne do rozpoczęcia dzisiejszej Komisji. Tym samym, jak powiedziałem, rozpoczynamy posiedzenie Komisji.

Witam przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów, instytucji państwowych. Na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Finansów

Publicznych gorąco witam pana sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, Sebastiana Skuzę. Witam, panie ministrze. Witam pana Grzegorza Pudę, sekretarza stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Witam, panie ministrze. Gorąco witam również, co prawda zdalnie, pana prezesa, Ignacego Górę, prezesa Urzędu Transportu Kolejowego. Witam gorąco, panie prezesie. Gorąco witam Roberta Książka, Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Witamy gorąco. Witam również Bartłomieja Druzińskiego, prezesa Krajowego Zasobu Nieruchomości. Witam także wszystkich państwa przybyłych z państwem.

Drodzy państwo, rozpoczynamy od rozpatrzenia opinii Komisji sejmowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396). Rozpoczynamy od Komisji Infrastruktury. W drugim punkcie będziemy rozpatrywać opinię Komisji Infrastruktury oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Równocześnie informuję, że posiedzenie zostało zwołane przez Marszałka Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu. Wobec powyższego nie ma możliwości wprowadzenia zmian w porządku dziennym posiedzenia. Informuję również, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, tak jak zostało to powiedziane na wstępie.

Kontynuujemy rozpatrywanie wykonania budżetu w częściach należących do właściwych komisji sejmowych. Posłowie, członkowie Komisji Finansów Publicznych, otrzymali opinie komisji oraz opracowania Biura Analiz Sejmowych. Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały, łącznie z materiałami przygotowanymi przez właściwe resorty i urzędy, oraz informacje Najwyższej Izby Kontroli o wyniku kontroli są dostępne w wersji elektronicznej na państwa iPadach.

Szanowni państwo, będziemy procedować w następujący sposób. Rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu będzie odbywać się w następującym porządku: wystąpienie posła referującego z Komisji branżowej, wystąpienie posła koreferenta z ramienia Komisji Finansów Publicznych, wystąpienie przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, wystąpienia z pytaniami i odpowiedziami do powyższych części budżetowych oraz dyskusja.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Infrastruktury. Proszę o przedstawienie Komisji przez panią Hannę Gill-Piątek. Proszę o zreferowanie opinii, a w konsekwencji, co jest pewną rzadkością, również o przedstawienie koreferatu.

Poseł Hanna Gill-Piątek (Lewica):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w dniu 23 czerwca odbyły się dwa posiedzenia Komisji Infrastruktury, które były poświęcone rozpatrzeniu i zaopiniowaniu dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli. Od razu powiem, żeby nie było niespodzianki, że Komisja Infrastruktury zaopiniowała pozytywnie wszystkie omawiane części budżetu. Należy jednak podkreślić, że nie były to opinie jednomyślne.

Pierwsze posiedzenie było posiedzeniem wspólnym z Komisją Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Komisje rozpatrzyły i zaopiniowały sprawozdanie w niżej przedstawionym zakresie: w części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 29, 41, 54, 65 i 72.

Pozycja 29 to środki na sfinansowanie kosztów organizacji, funkcjonowania oraz realizacji Krajowego Zasobu Nieruchomości. Zgodnie z zapotrzebowaniem ministra inwestycji i rozwoju rezerwę zaplanowano tu w wysokości 50 000 tys. zł, z tego 31 381 tys. zł w środku roku budżetowego zostało zablokowane przez ministra finansów i przeznaczone na realizację rządowego programu Rodzina 500+, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 18 619 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości z przeznaczeniem na pokrycie kosztów organizacji i funkcjonowania KZN.

Pozycja 41 dotyczyła uzupełnienia wydatków na gospodarkę nieruchomościami. Tę rezerwę zaplanowano w wysokości 27 000 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wojewodów. Z tego 3920 tys. zł zostało przeznaczone na realizację pro-

gramu rządowego Rodzina 500+ – tak jak we wcześniejszej pozycji, na tej samej zasadzie – w wyniku czego plan rezerwy obniżył się do kwoty 23 080 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości.

Pozycja 54 to środki dla województw na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony dróg wojewódzkich i zarządzania tymi drogami. Rezerwę tę zaplanowano w wysokości 280 500 tys. zł. Środki z rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości. Zostały one przekazane w formie dotacji do 12 województw.

Pozycja 65 to zasilenie Funduszu Dopłat kwotami przeznaczonymi na finansowanie wypłat finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego oraz dopłat do czynszu. Rezerwę zaplanowano w wysokości 520 000 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra. Środki z rezerwy wysokości 479 478 tys. zł, czyli duża większość z nich, zostały przeznaczone na realizację programu rządowego Rodzina 500+, w wyniku czego plan rezerwy zmniejszył się do kwoty 4522 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości.

Tutaj warto podkreślić, że w kwocie tej zawarły się dopłaty do czynszów stanowiące 354 tys. zł. Dla porównania, w tzw. ustawie dopłatowej, która przedstawia górne limity, które mogą być wykorzystane w danym roku, dopłaty do czynszów w 2019 r. miały wynosić maksymalnie 400 000 tys. zł. Innymi słowy w ustawie mamy strategicznie zaplanowane maksimum w wysokości 400 000 tys. zł. Wydatkowano 354 tys. zł, co stanowi 8,5%.

Zwiększenie wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi dla pracowników wojewódzkich inspektoratów nadzoru budowlanego oraz powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego wyniosło 8530 tys. zł. Fundusz Termomodernizacji i Remontów oraz pomoc finansowa dla kół gospodyń miejskich wyniosły łącznie 31 638 tys. zł.

Pozycja 72 to rezerwa na finansowanie zadań realizowanych przez prezydentów miast na prawach powiatu z zakresu zarządzania bezpieczeństwem dróg trasy europejskiej i sieci drogowej. Pozycja ta została zaplanowana w wysokości 6407 tys. zł, z czego 5059 tys. zł zablokowano i przeznaczono na realizację rządowego programu Rodzina 500+, w wyniku czego plan rezerwy obniżył się do kwoty 1348 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości.

Tutaj Komisja wysłuchała sprawozdania łącznie, również w części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 700 – Gospodarka mieszkaniowa: dochody i wydatki oraz działu 710 – Działalność usługowa: dochody i wydatki oraz wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

Dochody w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa w ustawie budżetowej na 2019 r. zostały zaplanowane w budżetach województw w kwocie 1 449 064 tys. zł, a wykonane w wysokości 1 535 057 tys. zł, czyli w 105,9% planu. Głównym źródłem dochodów w tym dziale były wpływy z gospodarowania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa przez starostów realizujących zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego. W ustawie budżetowej wydatki w tym dziale zaplanowano w wysokości 94 328 tys. zł. W toku wykonania budżetu plan ten został zwiększony per saldo o kwotę 179 893 tys. zł i ogółem zamknął się w liczbie 274 221 tys. zł. Z tego wydatki bieżące wyniosły – podam już sumarycznie – 257 094 tys. zł, tj. 93% planu po zmianach.

Jeżeli Komisja pozwoli, pominę część, która bardzo dokładnie mówi o tym, na co ponoszone były wydatki, i od razu przejdę do działu 710 – Działalność usługowa. W 2019 r. dochody w tym dziale w części 85 – Budżety wojewodów zostały zaplanowane w wysokości 17 608 tys. zł, natomiast wykonane zostały w wysokości 146% planu, czyli w wysokości ponad 25 000 tys. zł. Głównymi źródłami dochodu w tym dziale były wpływy z tytułu opłat legislacyjnych nakładanych przez powiatowy inspektorat nadzoru budowlanego, grzywien, mandatów i innych kar. Wydatki zostały zaplanowane w wysokości 382 031 tys. zł, z czego wydatki bieżące to 357 722 tys. zł, a majątkowe to 2594 tys. zł. Są tutaj jeszcze wydatki związane ze współfinansowaniem projektów Unii Europejskiej, które wynoszą 21 715 tys. zł. W toku wykonania budżetu plan tego działu został zwiększony per saldo o kwotę 9412 tys. zł. W 2019 r. zrealizowano wydatki w tym dziale na poziomie 387 782 tys. zł, czyli 99,1% planu po zmianach.

Jeżeli Komisja pozwoli, żeby to nie było tak długie, tutaj też pominę bardzo dokładne wyliczenia tego, na co te środki zostały wydatkowane, i przejdę do opinii Najwyższej Izby

Kontroli. NIK badając wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części rezerwy celowe – a na tym właśnie skupiła się opinia przedstawiona posłom na Komisji Infrastruktury – nie oceniała działań Ministra Finansów w zakresie planowania czy zarządzania środkami ujętymi w rezerwach budżetowych, dlatego że te działania zostaną ocenione w ramach zaplanowanej kontroli w trzecim, czwartym kwartale tego roku. W omawianych pozycjach nie stwierdzono jednak nieprawidłowości. NIK zbadała tylko porównanie lat 2018 i 2019, zwróciła natomiast uwagę na niejednolite podejście do traktowania rezerw, jak również na to, że 27,5% kwoty rezerw celowych budżetu państwa zaplanowanych w ustawie budżetowej zostało zaplanowane na cele inne niż przewidziane w tej ustawie. Mówię tutaj w ogóle, o wszystkich rezerwach, które badała NIK, nie tylko o tych wymienionych w pozycjach omawianych na posiedzeniu Komisji Infrastruktury oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Zawarte w tym środki przeniesione do budżetów wojewodów na realizację programu Rodzina 500+ wyniosły 5 213 400 tys. zł.

Od razu będę przedstawiać wnioski z dyskusji. Dyskusja dotyczyła głównie niewykorzystania rezerw na potrzeby mieszkaniowe, co przedstawicielka Ministerstwa Finansów tłumaczyła zmianą formuły finansowania programu wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego. Posłowie często zwracali też uwagę na zjawisko blokowania i przenoszenia dużych kwot na program Rodzina 500+, któremu oczywiście nikt nie jest przeciwny, lecz wątpliwości budzi to, czy na początku te pieniądze zostały dobrze umieszczone i zaplanowane w budżecie.

Na tym samym posiedzeniu w trzecim punkcie połączone komisje omówiły ocenę państwowych funduszy celowych. Tych funduszy było tutaj trzy: Fundusz Dróg Samorządowych, Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz Fundusz Dostępności.

W 2019 r. łączna wartość środków Funduszu Dróg Samorządowych na realizację zadań gminnych i powiatowych wynosiła 4 489 072 tys. zł, z czego 4 262 705 tys. zł pochodziło z limitu środków funduszu na 2019 r., a pozostałych ponad 200 tys. zł pochodziło z rezerwy Prezesa Rady Ministrów. Jednostki samorządu terytorialnego wykorzystały środki w wysokości 3 833 291 tys. zł. Warto więc zwrócić uwagę na to, że poziom wykorzystania środków z tego funduszu wyniósł zaledwie 85%. Do końca roku zostały zakończone i rozliczone 794 zadania. W ramach tych zadań, zatwierdzonych do finansowania w naborach do funduszu, dofinansowanie otrzymało 4280 zadań.

Warto podkreślić, że referujący przedstawiciel ministerstwa, minister Weber, nie podawał liczb dotyczących wykorzystania; to pojawiło się dopiero w dyskusji. Pomimo pozytywnej oceny NIK i pomimo tego, że NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w wydatkowaniu Funduszu Dróg Samorządowych, niski poziom wykorzystania środków budził niepokój posłów Komisji Infrastruktury, ponieważ nie zrealizowano np. żadnego zadania mostowego. Stwierdzono także, że jest nierównomierne wykorzystanie środków w województwach. Jedne województwa wykorzystują z tego funduszu bardzo dużo, a inne o wiele mniej.

Fundusz rozwoju przewozów autobusowych też był omawiany na łączonym posiedzeniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Infrastruktury. W 2019 r. wojewodowie przeprowadzili dwa nabory wniosków. Łącznie, nie dzieląc tego na pierwszy i drugi nabór, w ramach naborów do organizatorów wpłynęły 294 wnioski. Łączna liczba wozokilometrów objętych dopłatą funduszu wyniosła 17 243 tys. wkm. Warto zwrócić uwagę na to, że NIK również nie miała uwag i nie dokonała oceny tego funduszu. Stało się tak być może dlatego, że fundusz ten był stworzony z dniem 18 lipca 2019 r. W dyskusji podnoszono jednak, że przy zaplanowanych 300 000 tys. zł wydatkowano tylko 18 000 tys. zł, czyli w zeszłym roku wydano 3% tego funduszu. Przedstawiciel Związku Miast Polskich zwrócił uwagę na ważną informację o tym, że w tym roku, po podwyżce, na dzień 15 kwietnia zostało wydatkowane zaledwie 7% zaplanowanej w tym funduszu kwoty.

W planie finansowym Funduszu Dostępności, utworzonego z dniem 20 września 2019 r., więc istniejącego krótko, uwzględniono przychody równe kosztom w wysokości 42 866 tys. zł. Faktycznie osiągnięte przychody z tytułu funduszu wyniosły

43 772 tys. zł, czyli 102,1% planu. NIK nie miała również uwag i oceny. Tutaj również nie było dyskusji.

Przechodzę teraz do omówienia drugiego posiedzenia Komisji Infrastruktury, które odbyło się bezpośrednio po pierwszym połączonym posiedzeniu. Tym razem Komisja Infrastruktury obradowała sama. Posiedzenie to było poświęcone rozpatrzeniu i zaopiniowaniu kolejnych części budżetowych.

Zaczęliśmy od części budżetowej 18 – Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo. Dochody w tej części wyniosły 49 500 tys. zł. Było to 470% wykonania. Dochody były tak wysokie, dlatego że wysokie były wpływy pochodzące głównie z umorzenia kredytów mieszkaniowych. Wydatki w tej części to 629 000 tys. zł, co stanowi 97,2% wykonania. Jaka była struktura wydatków? Największe udziały, czyli 23%, to refundacja premii gwarancyjnych, premii za systematyczne oszczędzanie. 13,1% to wykup odsetek od kredytów mieszkaniowych. 19,4% to Fundusz Termomodernizacji i Remontów. 23,6% to Fundusz Dopłat. Był jeszcze Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym; tj. 9,4%. 5,9% to funkcjonowanie i projekty Ministerstwa Rozwoju.

Warto zwrócić uwagę na plan finansowy państwowej osoby prawnej, czyli Krajowego Zasobu Nieruchomości. Było to przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Komisji. To jest najniższe wykorzystanie, na poziomie 60%. Z planowanych 18 600 tys. zł wykorzystano zaledwie 11 000 tys. zł, a resztę przeniesiono w budżecie na program Rodzina 500+. Pomimo tego NIK wystawiła jednoznacznie pozytywną opinię. Dyskusja na posiedzeniu Komisji dotyczyła ogólnie programu mieszkaniowego, który posłom wydawał się znajdować w dość marnej kondycji, skoro wydatkowanie środków nie było najlepsze. Dokładnie pytano też o to, na co Krajowy Zasób Nieruchomości wydawał pieniądze w 2019 r., i o efektywność wydawania tych kwot.

Druga część budżetowa to część 26 – Łączność. Dochody to 23 000 tys. zł, tj. 323% planu. Wydatki to 6493 tys. zł, tj. 99% planu. Dopłaty do przesyłek pocztowych to 2 790 000 tys. zł. Wydatki ministerstwa to 3 104 000 tys. zł. Tutaj ocena NIK również była pozytywna.

W części budżetowej 39 – Transport dochody były na poziomie 166 000 tys. zł, co stanowi 147% planu. Wydatki były na poziomie 10 022 000 tys. zł, co stanowi 99,6% planu.

Poza tym były to wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dochody i wydatki budżetu środków europejskich, dotacje podmiotowe i celowe… Może nie będę tego czytać dalej. Powiem tylko, że NIK wyraziła się pozytywnie, lecz sama dyskusja dotyczyła przede wszystkim tego, że zwrócono uwagę na to, że wysoki dochód w wysokości 147% jest niepokojący dlatego, że w dużej mierze wynika z kar za niepunktualność nałożonych na PKP Intercity. Podkreślano, że w tej części budżetowej dokonano zmian i to dzięki nim wystąpił tak dobry poziom wykorzystania. Budżet w tej części był o 29%, czyli o 4 000 000 tys. zł mniejszy niż na 2018 r. Z raportu NIK wynika, że założona długość użytkowania dróg krajowych stanowi 89% planu po zmianach, czyli aż o 11% mniej, niż założono.

Jeśli mowa o infrastrukturze kolejowej, wartość miernika długości linii kolejowych, na których zwiększono prędkość o minimum 30 km/h, jest jeszcze bardziej niepokojąca i, co posłowie podkreślili w dyskusji, wynosi tylko 35%. Według analizy NIK przyczyny leżą w dużej mierze po stronie administracyjnej, dlatego prawdopodobnie są łatwe do zmiany. Realizacja zadań w zakresie transportu przyjaznego środowisku miała obejmować 6 zadań, a wykonano tylko 4. To też pojawiło się w dyskusji.

Punktem czwartym była część budżetowa 71 – Urząd Transportu Kolejowego. Dochody wyniosły tu 4400 000 tys. zł, co stanowiło 144% planu. Wydatki to 47 960 tys. zł, czyli prawie 48 000 tys. zł, co stanowiło 99% planu. NIK pozytywnie oceniła tę część sprawozdania.

Jeżeli chodzi o część budżetową 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 600 – Transport i łączność, dochody wyniosły… 37 815 tys. zł… Przepraszam, mam po prostu źle zapisaną cyfrę. To stanowi 101% planu. Były to głównie dochody z kar nałożonych przez wojewódzkie inspekcje transportu drogowego lub wpływy z najmu. Jeżeli chodzi o wydatki, znajdują się na poziomie 99,2% wykonania i przeznaczone były głównie na dofinansowanie przejazdów autobusowych, ulgi i przejazdy bezpłatne, na drogi wojewódzkie, utrzymanie przejść granicznych i podobne.

Łącznie zreferowano też zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów, które NIK także ocenił pozytywnie.

Na zakończenie powtórzę, że na obydwu posiedzeniach Komisja Infrastruktury pozytywnie zaopiniowała wszystkie omawiane części budżetu.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani poseł, serdecznie dziękuję za wnikliwą analizę. Wydaje się, że była to analiza i pierwszej, i drugiej części. W jakimś stopniu wyręczy to przy drugiej opinii panów posłów Bartosika i Grzegorza Woźniaka, ale myślę, że tej wiedzy nigdy nam zbyt wiele.

Szanowni państwo, poproszę o to, aby przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli ma taką ochotę, odniósł się do części pierwszej. Myślę tutaj o częściach budżetowych 18, 26, 39, 71, 85. Bardzo gorąco proszę.

P.o. wicedyrektor Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli Adam Bandosz:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Adam Bandosz, Najwyższa Izba Kontroli.

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to w sposób bardzo krótki przedstawię wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w części 18, 26, 39 i 71.

Otóż w odniesieniu do dochodów budżetu państwa w ramach części przeze mnie wymienionych przeprowadziliśmy wyłącznie analizę porównawczą dochodów obejmującą m.in. ustalenie wysokości dochodów realizowanych w roku budżetowym, stosunku wykonania do planu i wykonania do roku ubiegłego, ustalenie głównych źródeł uzyskania dochodu, analizę kwot należności pozostałych do zapłaty według stanu na koniec 2019 r., w tym zaległości oraz analizę głównych tytułów i przyczyn znaczących zmian w tym zakresie, które nastąpiły w trakcie roku. Kontrola w tym zakresie nie wykazała nieprawidłowości.

Odnosząc się do wydatków budżetu państwa, powiem, że prowadzone kontrole w poszczególnych częściach dotyczyły próby wydatków budżetowych, badania próby rezerw celowych, udzielania zamówień publicznych, jak również dotacji podmiotowej udzielonej zarządcy infrastruktury kolejowej, czyli PKP PLK, przez ministra infrastruktury z przeznaczeniem na realizację wieloletniego programu „Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 r.”. Również w tym zakresie kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Odnosząc się do sprawozdań budżetowych, powiem, że NIK pozytywnie zaopiniowała sporządzenie przez kontrolowanych dysponentów części sprawozdania zarówno jednostkowe, jak i łączne za 2019 r. Tutaj nie stwierdziliśmy nieprawidłowości.

W jednej części budżetowej, to znaczy w części 39 – Transport, kontrolą objęliśmy również prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych dysponenta części. Również w tym zakresie nie stwierdziliśmy nieprawidłowości. W zakresie części 39 kontrolą objęliśmy również wykonanie planu finansowego Funduszu Dróg Samorządowych. Tu, jak wcześniej wspomniano, NIK wydała ocenę pozytywną. Uzasadniał ją fakt, że prawidłowo realizowano przychody oraz gospodarowano wolnymi środkami funduszu. Koszty poniesione zostały na realizację zadań ustawowych. Nie stwierdziliśmy niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Jeśli mowa o stwierdzonych nieprawidłowościach, stwierdziliśmy je przy kontroli w części 39 i we wszystkich trzech jednostkach objętych kontrolą. Należy jednak zwrócić uwagę, że nieprawidłowości te nie miały wpływu na realizację budżetu w tej części i nie wpłynęły na obniżenie oceny wykonania budżetu w części 39.

Jeśli mowa o samym Funduszu Dróg Samorządowych, chciałbym tylko dodać, że oczywiście dostrzegamy kwestie, które zostały poruszone przez panie i panów posłów w trakcie merytorycznego rozpatrywania tych kontroli. W czerwcu rozpoczęliśmy kontrolę dedykowaną tylko Funduszowi Dróg Samorządowych. Jeśli zaś chodzi o kwestię PLK i naliczenia kary, o której wspominała pani poseł, chciałem tylko dodać, że kwota ta wynikała z realizacji wniosku NIK sformułowanego po kontroli wykonania budżetów w części 39 za 2018 r., gdzie stwierdziliśmy nierzetelne weryfikowanie dokumentów.

Ta kwota, bliska milionowi złotych, która została zapłacona przez PLK, była po prostu realizacją wniosku pokontrolnego NIK. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję. Szanowni państwo, otwieram dyskusję w tym punkcie. O zabranie głosu poproszę pana posła Mirosława Suchonia, który przez sekretariat zgłaszał się do zabrania głosu zdalnie.

Bardzo proszę, panie pośle. Panie pośle, zwracam się do pana Mirosława Suchonia, bardzo proszę o zabranie głosu.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Panie przewodniczący, czy mnie słychać?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak, teraz znakomicie. Tak, bardzo proszę.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo się cieszę. Proszę o szybszą reakcję służb technicznych, bo zdaje się, że to służby techniczne dopuszczają do głosu, a muszę powiedzieć, że od półtorej minuty próbowałem coś powiedzieć i zdaje się, że nie było mnie słychać.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Gorąco prosimy o powtórzenie, proszę bardzo.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, przechodząc do meritum, nie będę mówił długo, ponieważ pani poseł bardzo dogłębnie i rzetelnie przedstawiła dyskusję. Natomiast nie mogę się oprzeć, żeby nie wspomnieć o kilku rzeczach w sposób… że mają miejsce.

Po pierwsze, z analizy wynika wniosek, że w wielu miejscach wydatki planowane są w sposób nierzetelny. Skąd taki wniosek? Otóż bardzo często dochodzi do tzw. przesunięcia środków, choćby w rezerwach. Rezerwy mają wyznaczone cele, choćby na politykę mieszkaniową, ale okazuje się, że są przesuwane na realizację innego programu. W tym budżecie mieliśmy wyjątkowo dużo przesunięć na rzecz realizacji programu Rodzina 500+. To może oznaczać dwa stany. Pierwszy jest taki, że realizacja tego programu nie została w odpowiedni sposób oszacowana i w budżecie nie zostały zachowane odpowiednie środki budżetowe, albo, z drugiej strony, rząd przedstawiając budżet, chciał niejako propagandowo zapowiedzieć wyższą kwotę realizacji na cele mieszkaniowe, a w ciągu roku wydatki te, mówiąc krótko, wyparowały. Widać to zresztą w kolejnych pozycjach budżetowych, do których za chwileczkę przejdę.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, drugą generalną opinię sformułowałbym tak, że opinie NIK są miarodajne, jeżeli chodzi o pewną zgodność postępowania z przepisami prawa. Natomiast w bardzo wielu miejscach nie dotyczą skuteczności realizacji, czy też tę skuteczność realizacji programów traktują w sposób bardzo wskaźnikowy, który dotyczy realizacji przez poszczególnych dysponentów środków budżetowych… wskaźników. Oczywiście minusem jest to, że dużo wiemy na temat tego, czy dana pozycja została wydana, a nie mamy względnie dobrej informacji na temat skuteczności środków budżetowych w polityce prowadzonej przez rząd. Myślę, że kwestia budowy mieszkań, czy w ogóle zaspokajania potrzeb mieszkaniowych Polaków… tutaj bardzo przykładowy walor.

Otóż pragnę zwrócić uwagę po pierwsze na politykę w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Ona nie działa. Zapowiadane są pewne programy, w budżecie są przeznaczane środki, natomiast w ciągu roku okazuje się, że to po prostu nie działa. Po pierwsze mieszkania nie są budowane, a po drugie w ciągu roku środki z tych pozycji, które dotyczą realizacji potrzeb mieszkaniowych, są zabierane i przeznaczane na zupełnie inne cele. W tym kontekście chcę wymienić choćby kwestię dopłat do czynszu. Pani poseł była już uprzejma to poruszyć. 400 000 tys. zł było zapowiadane, 300 000 tys. zł trafiło do realizacji. To jest katastrofalny wskaźnik.

Jeżeli popatrzymy na przykład na program Rodzina na Swoim, okaże się, że w ciągu roku wydatki zostały zmniejszone o… procent. Jeżeli popatrzymy na MdM, okaże się,

że w ciągu roku wydatki zmniejszono o 50%. Mieszkanie na Start to 328 tys. zł realizacji. To jest kropla w morzu potrzeb.

Panie przewodniczący, wnoszę o absolutnie negatywną opinię dla tych części budżetowych, o których teraz mówimy, bo to, że zgadzają się złotówki, to jest jedna kwestia. Rozumiem, że z punktu widzenia rachunkowego nie nastręcza to wielkiego problemu, żeby to wszystko odpowiednio zaliczyć. Natomiast realizacja tej polityki czy uzyskane przez Polaków mieszkania oraz dopłaty do czynszu są na dramatycznie niskim poziomie. Polityki mieszkaniowej de facto nie ma.

Przypomnę tylko o liczbach. Na koniec 2018 r., czyli przed przyjęciem budżetu na 2019 r., rząd zapowiadał – zresztą rączka w rączkę z panem prezydentem, przepraszam za ten kolokwializm – że do końca 2019 r. 100 tys. mieszkań będzie albo w budowie, albo na ścieżce realizacyjnej. Ukończonych zostało 867 mieszkań. Tę liczbę wstydu zna każda osoba w Polsce, która zajmuje się polityką mieszkaniową, ale nie każdy wie, że w 2019 r. rozpoczęto budowę zaledwie 1240 mieszkań. Proces inwestycyjny trwa, więc jeżeli w tym roku rozpoczęto zaledwie tyle – w zeszłym roku rozpoczęto zaledwie 1244 mieszkania – to pytanie, jak program stu tysięcy zostanie zrealizowany. W tym tempie to potrwa 80 lat. Wydaje mi się, a nawet jestem pewien, że Polacy nie mają tyle czasu, żeby czekać na własne mieszkania. Negatywna opinia jest więc absolutnie zasłużona i myślę, że większość z grona członków Komisji podzieli tę opinię.

Panie przewodniczący, mam jeszcze pytanie dotyczące Funduszu Dróg Samorządowych i przewozów autobusowych. Czy to teraz, czy w drugim punkcie? Z tego, co zauważyłem, jest to materia, która jest rozwinięta w drugim punkcie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Może rzeczywiście, bardzo proszę w drugim punkcie, bo on w jakimś stopniu również został przedstawiony.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Dobrze, w takim razie o tym już powiedziałem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

OK, dziękuję gorąco. Szanowni państwo, pan poseł Suchoń złożył wniosek o negatywną ocenę dla tej części budżetu i dla jej wykonania. Tym samym zapowiadam, że decyzje będziemy podejmować na posiedzeniu w lipcu. Szanowni państwo, pytanie do pozostałej części posłów i osób chcących zabrać głos w dyskusji jest takie: Czy mamy jeszcze jakieś głosy w tej części budżetowej? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Robert Krzysztof Nowicki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Robert Nowicki, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju.

Wysoka Komisjo, pozwoliłem sobie zabrać głos w kontekście wypowiedzi pana posła Suchonia. Chciałbym zauważyć dwie rzeczy. Przede wszystkim dziękuję za pozytywne opinie zarówno NIK, jak i też gremium, które dyskutowało na poprzednich posiedzeniach komisji. Niewątpliwie wszystkie uwagi, które padły ze strony szanownych członków komisji, przyjmujemy z pokorą i z wprowadzeniem do agendy w nowych programach, bo przypomnę, że na etapie prac rządowych mamy dwa pakiety ustaw mieszkaniowych po to, aby zwiększyć ilość zwłaszcza budownictwa społecznego.

W kontekście wypowiedzi pana posła Suchonia powiem, że jeśli chodzi o programy Rodzina na Swoim i MdM, kwoty te muszą spadać, bo programy są wygasające i liczba beneficjentów nie wzrasta, tylko zmniejsza się. Pan poseł raczył podać liczbę wybudowanych mieszkań i podał stan na 2019 r. Chcę uzmysłowić, tak, żebyśmy mieli wszyscy świadomość tego, że stan na 2019 r. to blisko 10 tys. mieszkań. Musimy bowiem patrzyć na cały Narodowy Program Mieszkaniowy, gdzie w zasobie TBS-u jest ponad 3 tys. mieszkań, w zasobie komunalnym dzięki programowi utworzono 5,5 tys. mieszkań. Jeśli chodzi o budownictwo społeczne, to dostrzegamy tutaj konieczność zmian.

Właśnie po to jest pierwszy pakiet mieszkaniowy. To jest intensywny okres dla KZN, który działa pomimo pandemii. W tej chwili jest ok. 23 porozumień na ok. 15 tys. porozumień z samorządami. Samorządy są kluczowe w całym mechanizmie działania. Chcę

powiedzieć, że gdyby nie decyzja Platformy Obywatelskiej w 2009 r., zamknięcie tego programu KFM i otwarcie go dopiero w 2015 r., ta liczba mieszkań z dopłatą na start i liczba mieszkań, które by mogły zostać wybudowane w cyklu inwestycyjnym, byłaby znacznie większa. Musimy historycznie wiedzieć, że pewna wyrwa w działaniu – ruszono de facto w 2016 r. – powoduje, że pewne procesy inwestycyjne, pewne działania, które poczynił zarówno KZN, jak i samorządy…

Wnioski składały przede wszystkim samorządy. Na dzisiaj mamy kilkaset wniosków z samorządów i jest to efekt zapowiadanych zmian w ilości pieniędzy na granty. Fundusz ma wesprzeć budownictwo społeczne w Krajowym Zasobie Nieruchomości. Zmiany zaszły przede wszystkim w ilości porozumień i zaplanowanych spółek celowych razem z samorządami. To świadczy o tym, że budownictwo społeczne jak najbardziej cieszy się zainteresowaniem. Jeśli popatrzymy na *benchmarki* zachodnioeuropejskie, okaże się, że tę liczba mieszkań buduje się we współpracy z samorządem.

Tyle tytułem mojego komentarza. Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Panie pośle, proszę o zabranie głosu.

Poseł Czesław Siekierski (PSL-Kukiz15):

Mam tylko pytanie. Z czego wynikają różnice między wielkościami, o których mówił pan poseł Suchoń, i tymi, o których mówił teraz pan minister? Czy poseł nie policzył jakichś obszarów? Z czego wynikają te różnice?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MR Robert Krzysztof Nowicki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Już wyjaśniam. Liczba, o której mówił pan poseł, to jest liczba wybudowań tylko PFR Nieruchomości. To jest stan na 2019 r. Oprócz tego w Narodowym Programie Mieszkaniowym jest wsparcie mieszkań komunalnych, to jest ponad 5,5 tys., i mieszkań społecznych, czyli TBS-ów, i to jest 3200. Razem daje to 9695 mieszkań. Pan poseł Suchoń raczył tutaj przedstawić tylko PFR. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani poseł. Proszę o zabranie głosu.

Poseł Hanna Gill-Piątek (Lewica):

Panie ministrze, od przedstawicielki Ministerstwa Finansów wyraźnie dowiedzieliśmy się, że to słabe wykorzystanie – patrząc na rezerwę – to były pieniądze na mieszkalnictwo, które gdzieś tam, w części rezerwy, zostały przeniesione na coś innego. Według przedstawicielki Ministerstwa Finansów wynikało to ze zmiany koncepcji programu mieszkaniowego. Teraz jest kwestia tego, kiedy koncepcja zmieni się tak, że rezerwy będą wykorzystywane w całości. Nikt chyba na tej sali nie wątpi, że mieszkania są w Polsce potrzebne i że istnieje również potrzeba różnych konfiguracji remontów i termomodernizacji, które czasem robią gminy, a czasem TBS-y. Trzeba to jednak uwolnić. Moje pytanie brzmi: Kiedy?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę bardzo, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MR Robert Krzysztof Nowicki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Pani poseł, dziękuję za to pytanie nie tylko dzisiaj, bo można powiedzieć, że jesteśmy w ciągłym kontakcie. Zgadzam się i myślę, że wszyscy, jak tu siedzimy, zgodzimy się, że Polacy tych mieszkań potrzebują. Patrząc na średnią, według różnych danych jest to około milion mieszkań, których brakuje z tytułu choćby przeludnienia. Ustawy, które już niebawem będą procedowane w rządzie i w parlamencie, mają właśnie na celu zintensyfikować wydawanie pieniędzy na cele mieszkaniowe. To, co przyświecało, to idea, która planowana była już w zeszłym roku, czyli wejście w ścisłą współpracę z samorządami i zwiększenie grantów na mieszkalnictwo społeczne i komunalne, w 35% społeczne, w 50% komunalne, i bardzo intensywna praca Krajo-

wego Zasobu Nieruchomości w terenie, wspólnie z samorządami. Samorządy są tymi organizmami, przy których polityka mieszkaniowa też musi być brana pod uwagę i przy których polityka mieszkaniowa rządu musi ściśle współgrać z lokalną polityką mieszkaniową.

Tak że odpowiadając na to pytanie, powiem, że według naszych przekonań procedura legislacyjna, która teraz się toczy – teraz jesteśmy na etapie przed Radą Ministrów – zintensyfikuje. Po spotkaniach z KWRiST czy też z poszczególnymi związkami, uniami metropolii i gmin wiemy, że zainteresowanie w nowej formule finansowania jest ogromne choćby z tego względu, że większa ilość środków to także większa ilość zasobów, grantów, a tym samym możliwość realizacji zadań, zwłaszcza w etapie po COVID. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, o głos jeszcze raz prosi poseł Mirosław Suchoń. Panie pośle, udzielam głosu, ale gorąco też proszę o to, abyśmy nasze wypowiedzi skracali i nie powtarzali tych samych argumentów, bo one często są przez nas wypowiadane, ale myślę, że równie często są powtarzane.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Czy mnie słychać?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Znakomicie.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, powiem tylko dwa zdania. Muszę się odnieść. Sięgnijmy pamięcią do lat 2010 czy 2009. Pan minister był uprzejmy wspomnieć te lata. Prosiłbym jednak, aby pan minister przytaczał te dane rzetelnie. W ramach programów realizowanych przez poprzedni rząd Polacy mieli możliwość dofinansowania wielu dziesiątek tysięcy mieszkań, a o tym pan minister nie był uprzejmy wspomnieć.

Druga rzecz jest taka. Panie ministrze, pamiętam proces legislacyjny. Przyznam szczerze, że wtedy, w tamtym procesie pana nie widziałem. Być może nie dostrzegło pana moje niewprawne oko. Kiedy rządowi eksperci oceniali ustawę Mieszkanie+, pierwszą jej wersję, stwierdzili, że ustawa miała błędne założenia i realizacja programu po prostu nie mogła się udać, bo był tak źle przygotowany. To była opinia rządowych ekspertów, więc na to, że to wszystko się wlecze, ślimaczy i polityka mieszkaniowa nie działa, wpływ mają pańscy koledzy z rządu, którzy zastopowali poprzednie programy, a nie potrafili przygotować nic lepszego, o czym, tak jak powiedziałem, mówili nawet rządowi eksperci, co było dosyć zaskakujące i *summa summarum* pokazujące jakość polityki mieszkaniowej, wtedy jeszcze polityki rządu pani Beaty Szydło. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, nie widzę zgłoszeń z sali. Pozwolę sobie bardzo krótko podsumować, dzisiaj z perspektywy posła, a jakiś czas temu z perspektywy również samorządowca. Chciałbym wyrazić na ten temat kilka słów.

Wydaje mi się, że powiedziane zostało, że z jednej strony jest pewna zmiana podejścia do budowania mieszkań z Polsce i wsparcia pewnych instrumentów, ale z drugiej strony pewne instrumenty w międzyczasie wygasły, a następne nie zostały uruchomione. To powiedział pan minister i jest to bardzo istotna rzecz, bo to spowodowało pewną dziurę. Dzisiaj myślę, że powinniśmy skupić uwagę na współpracy z samorządami. To jest apel też do strony samorządu. Mówiąc najprościej, tych programów i tych tańszych mieszkań – myślę tutaj o budownictwie czy to w TBS-ach, czy w ogóle o budownictwie na wynajem – nie da się zrealizować bez samorządów. Myślę, że wszyscy bardzo dobrze to wiemy, mam nadzieję.

Pewien cykl wyborczy mija dosłownie za chwilę. W tym cyklu upatruję pewnych decyzji w zakresie decyzji samorządowych. Mam nadzieję, że to wszystko będzie powodowało, że wzrośnie zainteresowanie programami. Co do wydawanych pieniędzy, jeżeli mieliśmy sytuację taką, że nie potrafiliśmy ich wydać w tej ilości, w której były przygotowane, to te pieniądze też były ściągane i przesuwane w inne miejsca. Wydaje się, że jest to w pewnym sensie naturalne i każdy powinien to rozumieć.

Do pana ministra kieruję prośbę o rozważenie pomysłu z premiowaniem samorządów, które najmocniej i najlepiej wchodziłyby do tych programów, do systemów wsparcia, żeby jakoś promowani byli ci, którzy są najsilniejsi i najbardziej zainteresowani, którzy poprzez wzajemną relację z funduszami czy z administracją najmocniej wspierają te programy. Zakładam, że samorządy widząc wtedy swój interes – nie chcę powiedzieć, że partykularny, ale chyba tak to trzeba powiedzieć, począwszy od promocji samorządu, kończąc być może na sferze finansowej – zdecydowanie mocniej by się zaangażowały. To jest moja gorąca prośba do państwa, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MR Robert Krzysztof Nowicki:

Panie przewodniczący, dopowiem jeszcze tylko jedno zdanie. Jest zupełna zgoda z tym postulatem. W projektowanych przepisach przewidujemy bonus w postaci 10-procentowego grantu na infrastrukturę towarzyszącą inwestycji. Jeżeli samorząd będzie uczestniczył w programie budownictwa społecznego, będzie miał dodatkowe punkty w innych programach typu Maluch+ czy Fundusz Dróg Samorządowych. Chcę też przypomnieć i zaapelować do wszystkich posłów. Po to właśnie powstała inicjatywa pana prezydenta Fundusz Inwestycji Lokalnych, aby wesprzeć 6 mld zł inwestycje, w tym inwestycje mieszkaniowe. Taki jest głos samorządów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Szanowni państwo, myślę, że w tym punkcie wyczerpaliśmy porządek. Przechodzimy do punktu drugiego, a więc do przedstawienia przez panów posłów Ryszarda Bartosika i Grzegorza Woźniaka sprawozdania ze strony Komisji Infrastruktury oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Pan Grzegorz Bartosik będzie przedstawiał swoje sprawozdanie zdalnie. Pamiętajmy o tym, że tę materię mamy już w jakimś stopniu przedstawioną. Gorąco więc proszę panów kolegów posłów o syntetyczną wypowiedź.

Bardzo proszę o przedstawienie opinii Komisji i zreferowanie przez pana posła Ryszarda Bartosika.

Poseł Ryszard Bartosik (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałbym przedstawić koreferat w imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Infrastruktury, dotyczący Funduszu Dróg Samorządowych, Funduszu rozwoju przewozów autobusowych, jak również Funduszu Dostępności. Fundusze te zostały utworzone na mocy decyzji Prezesa Rady Ministrów poprzedzonych stosownymi ustawami, które zostały podjęte przez Sejm.

Fundusz Dróg Samorządowych jest bardzo pożądany i potrzebny. Został dobrze odebrany przez społeczeństwa lokalne i przez jednostki samorządu terytorialnego. Funkcjonuje od dłuższego czasu, a w 2019 r. łączna wartość środków funduszu przyznanych na realizację zadań gminnych i powiatowych wynosiła 4 489 072 tys. zł, z tego 4 262 705 tys. zł z limitu środków funduszu na 2019 r. i 226 367 tys. zł z rezerwy Prezesa Rady Ministrów. Jednostki samorządu terytorialnego wykorzystały środki w wysokości ponad 3 000 000 tys. zł. Poziom wykorzystania środków przez beneficjentów wyniósł 85%. Do końca 2019 r. jednostki samorządu terytorialnego zakończyły i rozliczyły łącznie 794 zadania, z łączną kwotą 614 667 tys. zł; z tego 543 zadania gminne i 251 zadań powiatowych. W ramach zadań zatwierdzonych do dofinansowania naboru do funduszu w 2019 r. dofinansowanie otrzymało łącznie 4280 zadań; z tego 3131 zadań na drogach gminnych i 1149 na drogach powiatowych.

Pozwolę sobie poprosić, aby sprawozdanie z działalności funduszu zostało pozytywnie przyjęte przez Wysoką Komisję. Na omawianiu Funduszu Dróg Samorządowych zakończę, ponieważ na posiedzeniu Komisji był już dziś bardzo szczegółowo omówiony.

Drugim funduszem jest Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na 2019 r. W 2019 r. wojewodowie przeprowadzili dwa nabory wniosków ze środków funduszu rozwoju przewozów autobusowych. Pierwszy nabór wniosków o objęcie dopłatą w 2019 r. odbywał się w dniach 1–12 sierpnia 2019 r. W wyniku pierwszego naboru 242 wnioski organizatorów publicznego transportu zbiorowego zostały objęte dopłatą. Na podstawie tych wniosków dopłatą objęto 1327 linii komunikacyjnych. W wyniku drugiego naboru dopłatą objęte zostały 52 wnioski orga-

nizatorów transportu zbiorowego. Na podstawie tych wniosków dopłatą objęto 173 linie komunikacyjne.

W ramach dwóch naborów w 2019 r. wpłynęły łącznie 294 wnioski dla uruchomienia 1500 linii komunikacyjnych. Ten fundusz też został bardzo dobrze odebrany przez lokalne społeczności. Likwiduje on wykluczenie komunikacyjne. Proszę o pozytywne zaakceptowanie realizacji tego funduszu.

Trzecim funduszem jest Fundusz Dostępności. W planie finansowym tegoż funduszu na 2019 r. uzgodniono przychody w wysokości 42 866 tys. zł. Całość środków przekazano na realizację zadań funduszu do Banku Gospodarstwa Krajowego. Ten fundusz był wcześniej dość dokładnie omawiany. Proszę o pozytywne zaakceptowanie realizacji tego funduszu. Panie przewodniczący, bardzo dziękuję za udzielenie głosu.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję panu posłowi Bartosikowi. Proszę o zabranie głosu przez pana posła Grzegorza Woźniaka.

Poseł Grzegorz Adam Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, czy mnie słychać?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak, słyszymy się znakomicie. Słyszymy się i widzimy się, panie pośle. Witam gorąco.

Poseł Grzegorz Adam Woźniak (PiS) – spoza składu Komisji:

Witam pana przewodniczącego, witam wszystkich członków Komisji i zaproszonych gości. Tak jak powiedział pan przewodniczący, pani poseł Hanna Gill-Piątek szczegółowo przedstawiła również moją część wspólnego posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Infrastruktury. W tym momencie nie będę już niczego dodawał, chyba że będą jakieś pytania, ewentualnie wątpliwości w dyskusji. Powielę tylko wniosek, który padł na wspólnym posiedzeniu komisji samorządu oraz infrastruktury, żeby część budżetową 82 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 29, 41, 54, 65 i 72 zaopiniować pozytywnie – komisje połączone taki wniosek przedstawiły – jak również, żeby część budżetową 85 – Budżety wojewodów w działach 700 – Gospodarka mieszkaniowa oraz 710 – Działalność usługowa zaopiniować pozytywnie. Taki wniosek z posiedzenia obu komisji został przyjęty. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Proszę o przedstawienie koreferatu przez pana posła Jerzego Bieleckiego, również zdalnie.

Poseł Jerzy Bielecki (PiS):

Witam bardzo serdecznie. Panie przewodniczący, czy mnie słychać?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Znakomicie. Witamy gorąco.

Poseł Jerzy Bielecki (PiS):

Szanowni państwo, ja również nie chcę przedłużać swojej wypowiedzi, bo goni nas czas. Przychylam się do wniosków, które już padły, o pozytywne zaopiniowanie przez Komisję Finansów Publicznych wskazanych części budżetu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Szanowni państwo, bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela NIK i o odniesienie się do części budżetowej 83 i 85. Bardzo proszę.

Doradca ekonomiczny w Najwyższej Izbie Kontroli Agnieszka Stanicka:

Dzień dobry. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeśli chodzi o część 83, to tak jak już pani poseł wcześniej wspomniała, w ramach kontroli wykonania budżetu państwa rezerwy celowe nie były oceniane. W ostatnim kwartale tego roku będzie prowadzona kontrola, która obejmie też 2019 r. Wtedy będą przedstawione łączne wyniki, całokształt lat 2019 i 2020.

Jeśli natomiast chodzi o część 85 i dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa, to w ramach kontroli wykonania budżetu państwa skupiliśmy się na dochodach w ramach omawianego działu ze względu na to, że stanowił on aż 53% całkowitych dochodów w budżetach wojewodów. Wydatki w tym dziale były niewielkie, w związku z tym nie były one przedmiotem badania NIK.

Jeśli chodzi o zrealizowane w omawianym dziale dochody, to stanowiły one ponad 1 500 000 tys. zł i były o prawie 6% wyższe niż zaplanowano. Na zwiększenie dochodów w omawianym dziale wpłynęły przesyłane przez jednostki samorządu terytorialnego z tytułów gospodarki nieruchomościami, gruntami Skarbu Państwa między innymi aktualizacja stawek opłat za użytkowanie wieczyste gruntów oraz wejście w życie ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów i skorzystanie przez osoby przekształcające z mocy prawa z możliwości uiszczenia całkowitej wpłaty jednorazowo.

Jeśli chodzi o ten dział, zaległości wyniosły nieco mniej od zrealizowanych dochodów, bo stanowiły 1 000 000 tys. zł. Był niewielki wzrost w stosunku do ubiegłego roku. Jako przyczynę wzrostu tych zaległości można wskazać nieskuteczną egzekucję wynikającą nie z działań organów egzekucyjnych, tylko z niewypłacalności dłużników.

W ramach kontroli w urzędach wojewódzkich stwierdzono nieprawidłowości w dwóch urzędach. Chodzi o urzędy miejskie w Poznaniu i w Rzeszowie. Były to nieprawidłowości w zakresie księgowości. W urzędzie w Poznaniu stwierdzono niezgodne z art. 20 ustawy o rachunkowości ewidencjonowanie w księgach rachunkowych, natomiast w urzędzie wojewódzkim w Rzeszowie stwierdzono błędne naliczanie odsetek od należności głównej. Tak jak już wcześniej wspomniałam, wydatki nie były przedmiotem szczegółowego badania. W ramach wydatków nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Jeśli zaś chodzi o działalność usługową, zarówno dochody, jak i wydatki nie były przedmiotem szczegółowego badania w urzędach wojewódzkich ze względu na niską wysokość jednych i drugich, dochodów i wydatków. W ramach tego działu kontrolą objęto dysponenta podległego urzędom wojewódzkim, czyli wojewódzki inspektorat nadzoru budowlanego we wszystkich województwach. W ramach kontroli stwierdzono opieszałość w dochodzeniu zaległości Skarbu Państwa bądź nienależyte wystawianie odsetek z opóźnieniem. Innych nieprawidłowości w zakresie omawianego działu 710 nie stwierdzono. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, tym samym otwieram dyskusję. Proszę o pytania do przedmiotowego punktu. Na sali nie widzę. Szanowni państwo, prośbę o możliwość zadania pytania zgłaszał wcześniej pan poseł Mirosław Suchoń.

Panie pośle, czy słyszymy się? Bardzo proszę, oddaję głos.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Panie przewodniczący, czy się słyszymy? Czy państwo mnie słyszą?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak, słyszymy się i widzimy.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo ministrowie, Wysoka Komisjo, drodzy goście, będę mówił bardzo krótko. Fundusz przewozów autobusowych to 300 000 tys. zł w pierwszym roku i 800 000 tys. zł na każdy następny rok. To wielkie kwoty i wielkie obietnice. Niestety w praktyce okazało się, że realizacja była katastrofalna. Powiem szczerze, że nawet dziwię się wnioskom o pozytywną opinię dla realizacji tego funduszu, ponieważ realizacja na poziomie 6% jest naprawdę zatrważająco niska.

Fundusz nie miał prawa ruszyć i wzmocnić przewozy autobusowe i komunikację publiczną, ponieważ jest źle zaprojektowany, począwszy od zbyt niskiej kwoty, a skończywszy na tym, że w ramach tego funduszu nie ma żadnego impulsu do wspólnego rozwiązywania problemów komunikacyjnych. To w tym budżecie widać. Tak że składam

absolutnie negatywną opinię. Nie wyobrażam sobie, żeby ktoś poparł taki poziom realizacji tej pozycji. To jest katastrofa.

Szanowni państwo, Fundusz Dróg Samorządowych ma natomiast wysoką realizację, ale powstaje wiele pytań o zasady podziału, zwłaszcza na ostatnim etapie… decyzji Prezesa Rady Ministrów. Przypomnę, że ustawa wprowadziła pełną uznaniowość w zakresie podziału środków i niestety ma to swoje bardzo negatywne konsekwencje.

Pierwsza jest kwestia geograficznego rozdziału środków. Okazuje się, że są samorządy, które otrzymują w tej linii dofinansowania po kilka bardzo dobrze finansowanych wniosków, a są takie, które tego dofinansowania nie otrzymują. Jest oczywiście otwarte pytanie o to, dlaczego tak się dzieje, ale wydaje mi się, że przede wszystkim należy tutaj wskazać sposób realizacji uprawnienia premiera. Nie otrzymaliśmy informacji dotyczącej tego, jakie wnioski zostały przesłane, w jakiej kolejności, z jakim poziomem dofinansowania ze strony województw, a następnie ministerstwa, i jaką listę ostatecznie podpisał prezes Rady Ministrów. To pozwala na wniosek, że właśnie ten podział i listy rankingowe ustalane przez wojewodów nie mają się w żaden sposób do decyzji, które zapadają w kancelarii premiera.

Podkreślam, że jest to oczywiście uprawnienie wynikające z ustawy, niemniej jednak przy podziale tak znaczącej kwoty środków publicznych transparentność jest wymagana. Tutaj nie mamy transparentności. Mamy niejednoznaczne zasady podziału i przede wszystkim brak sprawiedliwości regionalnej. To wszystko skłania mnie ku temu, żeby wnieść o negatywną opinię również do wykonania tego funduszu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Jest pytanie z sali. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Czesław Siekierski (PSL-Kukiz15):

Poseł Siekierski. Mam pytanie o to, które regiony, województwa wykorzystały najwięcej, a które najmniej, i czy macie ocenę tego, z czego to wynika. Czy są to sprawy procedur, czy powody są inne?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję panu posłowi Siekierskiemu. Jeżeli jest taka możliwość, to bardzo proszę o ustosunkowanie się do kwestii wykorzystania tych środków w poszczególnych województwach, bo tak, jeśli dobrze rozumiem, brzmiało pytanie. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Infrastruktury Ewa Szczepańska:

Dzień dobry. Ewa Szczepańska, Ministerstwo Infrastruktury.

Rozumiem, że panu posłowi chodziło o Fundusz Dróg Samorządowych, czy tak? Rzeczywiście mamy szczegółowe dane dotyczące wykorzystania środków funduszu na poszczególne województwa. Można powiedzieć, że liderami w wykorzystaniu tych funduszy na poziomie 93% były województwa: wielkopolskie, podlaskie i mazowieckie. Natomiast najmniejsze wykonanie odnotowaliśmy w województwach pomorskim, dolnośląskim i warmińsko-mazurskim.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję za odpowiedź. Szanowni państwo, nie widzę, aby ktokolwiek jeszcze zgłaszał się w tym punkcie naszego posiedzenia. Szanowni państwo, przez pana posła Suchonia został złożony wniosek o negatywną ocenę dla wykonania tej części budżetowej. Mówię o części budżetowej 83 i 85. Tym samym decyzję co do tego rozstrzygniemy w lipcu. Szanowni państwo, pan Mirosław Suchoń złożył tę uwagę zarówno w jednej, jak i w drugiej części. Powtórzę więc jeszcze raz, że lipiec jest momentem, w którym o tym zdecydujemy.

Dziękuję serdecznie. Na tym wyczerpaliśmy dzisiejszy porządek dzienny Komisji. Dziękuję gorąco. Tym wszystkim, którzy będą brali udział w kolejnym posiedzeniu Komisji, przypominam, że mamy posiedzenie o godzinie 15:00. Serdecznie zapraszam.